

Pořádání konferencí, seminářů či jiných akcí udržitelným způsobem je potvrzením odpovědného přístupu zadavatele

Návštěvníky konferencí, workshopů, ale i nejrůznějších pracovních setkání často zajímá, jaký mají tyto akce dopad na životní prostředí a zda jsou při nich zohledněny i další aspekty společenské odpovědnosti – zvláště pokud je pořadatelem akce veřejný zadavatel. Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) se v letošním roce tématu pořádání udržitelných akcí věnuje komplexně: uspořádalo tematickou pracovní snídani a zpracovalo seznam doporučení a požadavků na dodržování udržitelných aspektů akcí. Připravuje rovněž publikaci s příklady dobré praxe a diskusní seminář během červnové konference k odpovědnému veřejnému zadávání.

Pořádání akcí udržitelným způsobem se v České republice pomalu stává standardem. Jejich organizátoři z řad veřejných zadavatelů se ale potýkají s řadou otázek či nejasností v tom, jak konkrétně udržitelný přístup uplatnit. Trh je přitom na udržitelná řešení připraven, mimo jiné i díky poptávce ze soukromého sektoru. Udržitelně lze řešit akce různého druhu, od konferencí, seminářů přes školení, kongresy, ale také akce typu Meet the buyer nebo předběžné tržní konzultace.

Pracovní snídaneň, která se konala v sídle MPSV dne 29. ledna tohoto roku, měla za cíl sdílení zkušeností veřejných zadavatelů se zohledňováním udržitelných aspektů při pořádání nejrůznějších seminářů, konferencí či kulturních a společenských akcí. Během setkání, kterého se zúčastnilo téměř 40 zástupců různých institucí, byla představena sada požadavků na standardní i nadstandardní řešení akcí z hlediska udržitelnosti. Požadavky na udržitelné aspekty se týkaly těchto pěti oblastí: catering, materiály pro účastníky, propagační předměty, nakládání s odpady, doprava, místo akce a ubytování. Pracovní snídaneň navázala na podobně úspěšnou akci k tématu úklidu a ostrahy, která se uskutečnila na podzim loňského roku. „Českou republiku čeká v roce 2022 předsednictví v Radě EU, se kterým bude spojena řada akcí i s mezinárodní účastí. Tyto akce představují zajímavou příležitost k uplatnění odpovědného a udržitelného přístupu,“ řekla v úvodu setkání vedoucí oddělení veřejných zakázek na MPSV Leona Gergelová Šteigrová.

Požadavky na udržitelné aspekty akcí

Sadu požadavků na udržitelné aspekty, představených během setkání, lze využít pro objednávky či nákupy spojené s pořádáním akcí. Požadavky obsahují vždy základní a ideální (maximalistickou) variantu udržitelného řešení v konkrétní oblasti, tedy jakýsi standard a nadstandard. Sada požadavků vznikla mimo jiné i na základě zkušeností z MPSV, které pořádá velké množství akcí, u nichž se už vyplatí řešit některé aspekty centrálně. MPSV má od roku 2015 zpracovanou Strategii odpovědného veřejného zadávání resortu práce a sociálních věcí, která prošla v roce 2019 aktualizací. Strategie obsahuje zásady, které se týkají diverzifikace dodavatelského řetězce, podpory a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání či zohledňování celkové udržitelnosti a dopadů na životní prostředí. Výsledkem uplat-

nění požadavků na udržitelné aspekty akcí je například zapojení sociálních podniků, využití lokálních potravin, biopotravin, fair trade kávy nebo omezení plastových obalů. Konkrétním dopadem je pak třeba podpora vzniku pracovních příležitostí pro znevýhodněné nebo minimalizace odpadů s příznivým vlivem na životní prostředí.

Jako ilustrace uplatnění konkrétního aspektu z oblasti cateringu může posloužit téma nápojů. Požadavky zahrnují již v úrovni základního standardu podávání nápojů ve džbánech či obdobných nádobách, nikoli v individuálních baleních. Podávány mají být tzv. domácí limonády vyrobené přednostně z čerstvého ovoce a zeleniny a dále pitné vody z kohoutku, případně cukru a bylinek. Voda je podávána nebalená, tzn. pitná voda z kohoutku. Nápoje jsou podávány do opakovaně použitelných skleniček a hrnečků (rovněž to platí i pro ostatní nádobí).

Všechny tyto požadavky je možné zanést do veřejné zakázky jako zvláštní podmínku plnění. Dopadem uplatnění uvedených požadavků je předcházení vzniku dopadů (resp. minimalizace odpadů) a využití sezonních, resp. lokálních potravin.

Zapojení sociálních podniků

Pro zajištění části cateringu, některých propagačních předmětů či pro jiné služby spojené s organizováním akce lze zvýhodnit účastníka zadávacího řízení, který do plnění zapojí sociální podnik. Sociálním podnikem se rozumí takový hospodářský subjekt, který naplňuje sadu rozpoznávacích znaků pro integrační sociální podnik (WISE), využívaných ve Výzvách Evropského sociálního fondu – Operačního programu Zaměstnanost. Prostřednictvím této definice pak lze formulovat požadavek. Případně lze využít výhradu ve smyslu § 38 zákona č. 134/2016 Sb., kterou je vhodné doplnit zvláštní podmínkou plnění, která stanoví % fakticky za-

pojených OZP do plnění předmětu plnění veřejné zakázky, případně hodnotit podíl účasti OZP na celkovém plnění. Zapojení sociálního podniku lze zahrnout do veřejné zakázky jako hodnotící kritérium, obvykle s váhou 30 %.

Během pracovní snídane na MPSV byly představeny vybrané sociální podniky v Praze jako inspirace k jejich zapojení pro další zadavatele. Brzy bude k dispozici tištěný celorepublikový Katalog sociálních podniků a revidovaný Adresář sociálních podniků na www.ceske-socialni-podnikani.cz.

Další aktivity MPSV k tématu pořádání udržitelných akcí

Účastníci pracovní snídane k pořádání udržitelných akcí se během debaty shodli mimo jiné na tom, že v rámci uplatňování těchto kvalitativních kritérií lze výhodně spolupracovat také například s místními školami či firmami. Zástupci veřejných zadavatelů však

také upozorňovali na to, že základem úspěchu je odpovědné chování zaměstnanců pořadajících institucí, a to i mimo dobu konání akcí. Přímo na MPSV je aktuálně ve vnitřním připomínkovém řízení příkaz ministryně k ekologickému provozu úřadu.

Tématu udržitelných akcí bude věnován také jeden ze seminářů na konferenci Odpovědné veřejné zadávání 2020, která se uskuteční letos na podzim. Seminář se zaměří na sociální a environmentální příležitosti při pořádání akcí a způsob uplatnění požadavků na udržitelnost ve veřejné zakázce. Diskutovat se bude také o analýze dopadů. Jako příklad poslouží měření uhlíkové stopy samotné konference. Bude také představena publikace s příklady dobré praxe z oblasti pořádání udržitelných akcí.

Ing. Vladimír Mikeš

Projekt „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“

Ministerstvo práce a sociálních věcí

www.sovz.cz

Zadavatelé diskutovali na Zimní škole odpovědného veřejného zadávání

Již třetím rokem jsou v rámci projektu Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání pořádány dvakrát ročně „školy“ odpovědného veřejného zadávání (OVZ). Setkávají se na nich zadavatelé se zájmem o tuto oblast, zadavatelé na různém stupni implementace OVZ v zakázkové praxi své organizace. Mix již vyzkoušených přístupů k udržitelnosti a strategickému uchopení veřejných zakázek s otevřeností naučit se něco nového je vždy tím nejlepším základem pro diskuse zadavatelů nad odpovědným veřejným zadáváním. Vedle přednášek na konkrétní témata je totiž významnou součástí „škol“ i sdílení zkušeností s odpovědným zadáváním mezi jednotlivými zadavateli. A proto se debaty na školách OVZ, mezi bloky zaměřenými na předávání odborných informací, často rozpadají do skupin, ve kterých je prostor dozvědět se, jak k odpovědnému veřejnému zadávání přistupuje ten který zadavatel, co se v praxi osvědčilo a na co si dát pozor.

Letošní Zimní škola odpovědného veřejného zadávání se konala 12. až 13. února 2020 v Benešově. Přes pětadvacet účastníků z ministerstev, měst i krajů se sem sjelo, aby debatovalo o tom, jak zohlednit sociální, environmentální a ekonomické aspekty ve veřejných zakázkách a jak tento strategický přístup k zadávání implementovat v jejich organizaci.

V úvodu Zimní školy představil tým projektu koncept odpovědného veřejného zadávání, včetně krátkého diskurzu do historie, jeho právního zakotvení, zdrojů a aktuální situace v dalších zemích Evropské unie. Poté byly na příkladech z tuzemské praxe podrobně představeny příležitosti (a rizika), které je možné a vhodné strategicky uchopit ve veřejných zakázkách. Jedním z témat je od začátku využívání OVZ v Čes-

ké republice podpora osob znevýhodněných na trhu práce. Nicméně cílové podporované skupiny stejné nezůstávají. Původně se využívalo zvláštních podmínek plnění, které spočívaly v zaměstnání 10 % nebo několika osob z řad dlouhodobě nezaměstnaných u stavebních zakázek. Ty se nadále používají pouze v regionech, kde je k tomu s ohledem na místní nezaměstnanost opodstatnění, ale v současnosti je

více využívána podpora nezaměstnaných absolventů škol, osob s trestní minulostí a další.

Zbyněk Pochmon ze státního podniku Povodí Vltavy, který se odpovědnému veřejnému zadávání věnuje řadu let, představil možnosti podpory férových vztahů v dodavatelském řetězci. Ty mohou mít totiž zásadní vliv na kvalitu výsledného plnění. S cílem zlepšit platební podmínky poddodavatelů se Povodí Vltavy ve svých zakázkách na stavební práce vydalo cestou využití transparentního účtu, na kterém je přesně vidět, kdy za provedené práce zaplatí zadavatel hlavnímu dodavateli. Ten potom nemůže vůči svým poddodavatelům využívat argument, že jim nemůže zaplatit, protože sám zaplacené nedostal. Představen byl také „měkčí“ přístup za využití Memoranda o férových podmínkách v dodavatelském řetězci, který využila VŠCHT.

Dále zazněla řada příkladů z praxe, jak lze prostřednictvím veřejných zakázek podpořit udržitelnost a environmentálně a sociálně odpovědný přístup v organizaci – od nákupu kancelářského papíru či nábytku s ekoznačkou, přes podporu sociálních podniků v rámci zabezpečení cateringu na akcích či při údržbě městské zeleně, ekologicky udržitelné pořádání konferencí, seminářů a obecně akcí, etiky či environmentálně zaměřené nákupy propagačních předmětů, např. z textilních materiálů apod. Nový, a pro řadu zadavatelů zajímavý, krok k řešení problémů současnosti představuje nákup elektřiny s garantovaným původem z obnovitelných zdrojů. Zejména účastníky semináře ze samosprávy zaujaly ukázky využití odpovědného veřejného zadávání v rámci odpadového hospodářství.

Velké téma dneška, které ze své podstaty může přispět k řešení následků změn klimatu, je cirkulární ekonomika, kterou představila Soňa Jonášová, ředitelka Institutu cirkulární ekonomiky (INCIEN). Při velkém zjednodušení jde o odklon od lineární ekonomiky, ve které se materiál vytěží, vyrobí se zboží, to se použije a nakonec daná věc jako odpad nejspíš skončí na skládce. Cirkulární ekonomiku naopak charakterizuje uzavírání materiálových a energetických cyklů, které směřují k omezení či zamezení negativních environmentálních dopadů plnění a vzniku odpadů v horizon-

tu celého životního cyklu pořizovaných plnění. Velký důraz je kladen na využití recyklovaných materiálů, ekodesign produktu, redukci obalů a následnou recyklaci po skončení životního cyklu výrobku, tedy stručně řečeno, využití odpadu jako zdroje. Příklady z praxe v této oblasti jsou zatím spíše ze zahraničí.

Tereza Pavlů z Univerzitního centra energeticky efektivních budov na ČVUT ukázala v souvislosti s možnostmi, které cirkulární ekonomika nabízí, na Katalog stavebních výrobků a materiálů s využitím druhotných surovin. Tento katalog ve vztahu ke každému materiálu udává i technické normy, které daný materiál splňuje. Katalog tak může být nápomocný zejména těm, u kterých panuje obava, že recyklovaný výrobek či materiál nebude dosahovat potřebné kvality. Aktivita Ministerstva průmyslu a obchodu v oběhovém hospodářství (cirkulární ekonomice) na Zimní škole OVZ představila Pavlína Kulhánková a i v její prezentaci zaznívalo motto tohoto přístupu: přeměna odpadů na zdroje. Informace o možné budoucí surovinové nedostatečnosti v oblasti stavebnictví, kdy např. výrazně klesá životnost kamenolomů a pískoven, představuje další dobrý důvod, proč přístupy cirkulární ekonomiky do veřejných zakázek vnášet.

Zcela jiným aspektem odpovědného veřejného zadávání se zabývala Česká televize v zakázkách na úklid a ostrahu. Martin Rajman představil jejich zkušenost s hledáním způsobů, jak obdržet v těchto zakázkách kvalitu. V České televizi dospěli k závěru, že kvalitní plnění nemohou

obdržet, pokud zaměstnanci dodavatele nebudou mít zabezpečeny důstojné pracovní podmínky, což bývá častý nešvar u těchto druhů služeb, u kterých dlouhodobě negativně působil tlak na nízkou cenu veřejných zakázek.

Aby se při využití aspektů odpovědného veřejného zadávání nejednalo pouze o nahodilé jednotlivé případy, byli účastníci semináře seznámeni s tím, jak zavést OVZ do organizace, jak ho implementovat tak, aby se stalo součástí zakázkové praxe zadavatele a aby jeho prostřednictvím mohl být využit skutečný potenciál, který odpovědné veřejné zadávání nabízí.

Dva dny Zimní školy odpovědného veřejného zadávání tak byly nabity jak informacemi, tak vzájemnou inspirací a propojením s dalšími zadavateli. Všechny spojuje snaha využít veřejné finanční prostředky s určitým přesahem tak, že prostřednictvím veřejných zakázek zohlední své strategické, společenské, sociálně i environmentálně udržitelné cíle. A příjemným překvapením letošní Zimní školy OVZ bylo i to, že nadpoloviční většina účastníků vyslyšela apel na snahu organizátora semináře o jeho udržitelnost a dopravila se do Benešova hromadnou dopravou, nejčastěji vlakem.

Prezentace s odkazy na další zdroje najdete na webu www.sovz.cz/akce. ■

*Mgr. Monika Dobrovodská
Projekt „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“
Ministerstvo práce a sociálních věcí
www.sovz.cz*